

INFORMACIJE O ZGODNJI JEZIKOVNI PODPORI ZA STARŠE/SKRBNIKE

Zgodnja jezikovna podpora

Dežela Štajerka je za vrtčevska leta 2015/16 in 2017/18 z Zvezo sklenila nov sporazum v skladu s 15a. členom avstrijskega Zveznega ustavnega zakona (B-VG) o izvajanju ukrepov za „zgodnjo jezikovno podporo“.

Ti ukrepi naj bi pripomogli k lažjemu vstopu v osnovno šolo, otrokom omogočili boljše možnosti za izobraževanje in nadalje dober začetek poklicnega življenja.

Jezik kot izobraževalno poslanstvo

Jezikovna izobrazba in podpora spadata k zakonsko določenim nalogam, ki so zapisane v zveznem učnem načrtu in tako sodijo k splošnemu izobraževalnemu poslanstvu osnovnošolskih izobraževalnih ustanov.

Jezikovna podpora zajema celotni obseg bivanja otrok v vzgojno-varstvenih ustanovah.

Določitev jezikovne razvitosti

Določitev jezikovne razvitosti nudi informacijo o stopnji jezikovnega znanja otroka ter o obsegu morebitne potrebe po jezikovni podpori.

Pri tem je poudarek na opazovanju jezikovnih kompetenc otroka s pomočjo posebej v ta namen oblikovanega vprašalnika.

Vprašalnika „BESK (DaZ) KOMPAKT«

Otroke se v institucionalnih vzgojno-varstvenih ustanovah opazuje s pomočjo vprašalnika, ki služi določitvi jezikovne kompetence otrok od treh let in pol z nemščino kot prvim jezikom (BESK) in otrok od štirih let in pol z nemščino kot drugim jezikom (BESK-DaZ).

Otroke, pri katerih je po opazovanju ugotovljena potreba po podpori njihovega jezikovnega razvoja, je treba namensko spodbujati, tako da bodo ob vstopu v šolo kar najbolje obvladali nemščino kot učni jezik v skladu s „Standardi izobraževanja za govorno in jezikovno sposobnost ob začetku obveznega šolanja“.

Opazovanje

Opazovanje je nepogrešljiv sestavni del vsakodnevnega dela vzgojiteljev in vzgojiteljic v vrtcih.

Na tak način je mogoče vsakega otroka bolje spoznati in med drugim ugotoviti, kakšne vrste podporo pri jezikovnem razvoju potrebuje.

Otrokove izjave ob usmerjenem opazovanju kažejo na sposobnosti, prednosti in posebne kompetence otroka in služijo kot izhodišče za načrtovanje in oblikovanje okolja, ki bo spodbujalo njegov jezikovni razvoj.

Potek opazovanja

Opazovanje poteka v naravni situaciji otrokovega vsakdana v vrtcu s pomočjo igre in vključevanja ter v spodbudnem jezikovnem okolju.

Z govorno in jezikovno ponudbo med bivanjem je v vrtcih načeloma za celotno skupino zagotovljen spodbuden okvir za uspešno učenje nemščine kot prvi in tudi kot drugi jezik.

Za individualno spremljanje razvoja vsakega posameznega otroka vzgojitelj oz. vzgojiteljica v vrtcu dvakrat letno določi jezikovno raven otroka. Jeseni (oktobra/novembra) se izpelje prvo opazovanje; v kolikor je ugotovljena potreba po jezikovni podpori se spomladi (aprila/marca) izvede še drugo opazovanje.

Zaradi uporabe enakega instrumenta za spremljanje pri obeh opazovanjih otroka je mogoče dokazati otrokov napredek v obdobju jezikovne podpore in ukrepe za jezikovno spodbudo prilagoditi trenutni jezikovni razvitosti otroka.

Rezultati

Jezikovni profil, ki se po ocenitvi vprašalnika izoblikuje, omogoča vpogled v otrokove sposobnosti po posameznih jezikovnih ravneh.

V kolikor je pri otroku na podlagi rezultatov določitve jezikovne razvitosti ugotovljena potreba po podpori, se v skladu z otrokovimi interesi zagotovi raznolika ponudba jezikovne podpore.

Dodatni podporni ukrepi

Zgodnja jezikovna podpora v vrtcih se v veliki meri krije s pomočjo razpoložljivih kadrovskih virov.

Glede na ugotovljeno število otrok, ki potrebujejo jezikovno podporo, se izobraževalne ustanove odločijo za:

- dodatno osebje, ki otroke v vrtcu na integrativen način jezikovno podpira,
- tujejezičnega spremljevalca oz. spremljevalko za podporo, spodbudo in spremljanje otrok, katerih prvi jezik ni nemščina,
- tolmača oz. tolmačko v okviru določitve jezikovne razvitosti za različne prve jezike otrok,
- svetovanje, podporo, usposabljanje pedagoškega osebja s strani strokovnih svetovalcev za zgodnjo jezikovno podporo dežele Štajerske.

Upoštevanje večjezičnosti – nemščina kot drugi jezik

Sprejemanje in spodbujanje prvega jezika je pomemben sestavni del in podlaga za učenje drugega jezika. Otroku nove situacije tako vlivajo zaupanje, počuti se varno, kar hkrati krepi njegovo samozavest.

„Jezik je ključ, ki odpira vrata v svet.“